

Зражевська Н.О. Захист професійної честі, гідності та ділової репутації лікарів у судовому порядку

Висвітлено зміст, поняття, правову природу й ознаки особистих немайнових прав лікарів на повагу до їх професійної честі, гідності та ділової репутації. Досліджено основні можливі форми порушення таких прав лікарів і способи їх захисту в судовому порядку. Особливості захисту особистих немайнових прав лікарів проаналізовано крізь призму співвідношення із зловживанням правом пацієнтів на інформацію, свободу думки та слова, правом на звернення, правом на оскарження неправомірних рішень, дій і бездіяльності працівників закладів та органів охорони здоров'я, як соціальних явищ і правових інститутів.

Ключові слова: честь, гідність, ділова репутація, особисті немайнові права, лікар, суд, спосіб захисту права

Зражевская Н.А. Защита профессиональной чести, достоинства и деловой репутации врачей в судебном порядке

Раскрыто понятие личных неимущественных прав врачей на уважение их профессиональной чести, достоинства и деловой репутации, раскрыто правовую природу и признаки этого понятия. Исследованы основные возможные формы нарушения таких прав врачей и способы их защиты в судебном порядке. Проанализированы особенности защиты личных неимущественных прав врачей сквозь призму соотношения со злоупотреблением правом пациентов на информацию, свободу совести и слова, правом на обращение, правом на обжалование неправомерных решений, действий и бездействия работников учреждений и органов здравоохранения как социальных явлений и правовых институтов.

Ключевые слова: честь, достоинство, деловая репутация, личные неимущественные права, врач, суд, способ защиты права.

Література

1. Декларація Всесвітньої медичної асамблеї відносно незалежності та професійної свободи лікаря. – [Електронний ресурс]/ Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_326 (*Deklaratsiya Vsesvithn'oyi medychnoyi asambleyi vidnosno nezalezhnosti ta profesinyoi svobody likarya.* – [Elektronnyy resurs]/ *Rezhym dostupu:* http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_326)
2. Закон України «Про інформацію» № 2657-XII від 02.10.1992р.- [Електронний ресурс]/ Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2657-12> (*Zakon Ukrayiny «Pro informatsiyu» # 2657-KhII vid 02.10.1992r.*- [Elektronnyy resurs]/ *Rezhym dostupu:* <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>)

3. Заочне рішення Шаргородського районного суду Вінницької області від 01.10.2014 р. у справі № 152/1292/14-ц.- [Електронний ресурс]/ Режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/40793311> (*Zaochne rishennya Sharhorods'koho rayonnoho sudu Vinnyts'koyi oblasti vid 01.10.2014 r. u spravi # 152/1292/14-ts.- [Elektronnyu resurs]/ Rezhym dostupu: http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/40793311*)
4. Заочне рішення Шевченківського районного суду м. Києва від 28.02.2014р. у справі № 761/5097/13-ц.- [Електронний ресурс]/ Режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/37628756> (*Zaochne rishennya Shevchenkivs'koho rayonnoho sudu m. Kyieva vid 28.02.2014r. u spravi# 761/5097/13-ts.- [Elektronnyu resurs]/ Rezhym dostupu: http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/37628756*)
5. Кучеренко І. Шикана/ І.М. Кучеренко, Р.О. Стефанчук, Я.М. Шевченко та ін.// Енциклопедія цивільного права України /Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького Е64 НАН України; відп. ред. Я.М. Шевченко./ Р.О. Стефанчук- К.: Ін Юре, 2009.- 952с. (*Kucherenko I. Shykana/ I.M. Kucherenko, R.O. Stefanchuk, Ya.M. Shevchenko ta in.// Entsiklopediya tsyvil'noho prava Ukrayiny /In-t derzhavy i prava im. V.M. Korets'koho E64 NAN Ukrayiny; vidp. red. Ya.M. Shevchenko./ R.O. Stefanchuk- K.: In Yure, 2009.- 952s.*)
6. Наказ Міністерства охорони здоров'я України «Про затвердження Переліку вищих і середніх спеціальних навчальних закладів, підготовка і отримання звання в яких дають право займатися медичною і фармацевтичною діяльністю» № 195 від 25.12.1992р. [Електронний ресурс]/ Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0134-96> (*Nakaz Ministerstva okhorony zdorov"ya Ukrayiny «Pro zatverdzhennya Pereliku vyshchikh i serednikh spetsial'nykh navchal'nykh zakladiv, pidhotovka i otrymannya zvannya v yakykh dayut' pravo zaumatysya medychnoyu i farmatsevychnoyu diyal'nisty» # 195 vid 25.12.1992r. [Elektronnyu resurs]/ Rezhym dostupu: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0134-96*)
7. Наказ Міністерства охорони здоров'я України «Про подальше удосконалення атестації лікарів» № 359 від 19.12.1997р. [Електронний ресурс]/ Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0014-98> (*Nakaz Ministerstva okhorony zdorov"ya Ukrayiny «Pro podal'she udoskonalennya atestatsiyi likariv» # 359 vid 19.12.1997r. [Elektronnyu resurs]/ Rezhym dostupu: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0014-98*)
8. Наказ Міністерства охорони здоров'я України «Про затвердження Положення про первинну спеціалізацію (інтернатуру) випускників медичних (фармацевтичних) вищих навчальних закладів України» № 104 від 20.06.1994 р.- [Електронний ресурс]/ Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0193-94> (*Nakaz Ministerstva okhorony zdorov"ya Ukrayiny «Pro zatverdzhennya Polozhennya pro pervynnu spetsializatsiyu (internaturu) vypusknikov medychnykh (farmatsevychnykh) vyshchikh navchal'nykh zakladiv Ukrayiny» # 104 vid 20.06.1994 r.- [Elektronnyu resurs]/ Rezhym dostupu: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0193-*)
9. Постанова Пленуму Верховного Суду України «Про судову практику у справах про захист гідності та честі фізичної особи, а також ділової репутації фізичної та юридичної особи».- [Електронний ресурс]/ Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/v_001700-09 (*Postanova Plenumu Verkhovnoho Sudu Ukrayiny «Pro sudovu praktyku u spravakh pro zakhyst hidnosti ta chesti fizychnoyi*

- osoby, a takozh dilovoyi reputatsiyi fizychnoyi ta yurydychnoyi osoby».- [Elektronnyy resurs]/ Rezhym dostupu: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/v_001700-09)*
10. Рішення Апеляційного суду Закарпатської області від 19.09.2014р. у справі №22-ц/319/5631/2014.- [Електронний ресурс]/ Режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/40610207> (*Rishennya Apelyatsiynoho sudu Zakarpat-s'koyi oblasti vid 19.09.2014r. u spravi #22-ts/319/5631/2014.- [Elektronnyy resurs]/ Rezhym dostupu: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/40610207>*)
  11. Рішення Конституційного суду України від 10 квітня 2003 року № 8-рп/2003.- [Електронний ресурс]/ Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/v008p710-03>(*Rishennya Konstytutsiynoho sudu Ukrayiny vid 10 kvitnya 2003 roku # 8-rp/2003.- [Elektronnyy resurs]/ Rezhym dostupu: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/v008p710-03>*)
  12. Рішення Оболонського районного суду м. Києва від 20.05.2014р. у справі № 2/756/4853/13.- [Електронний ресурс]/ Режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/38866177> (*Rishennya Obolons'koho rayonnoho sudu m. Kyuева vid 20.05.2014r. u spravi # 2/756/4853/13.- [Elektronnyy resurs]/ Rezhym dostupu: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/38866177>*)
  13. Рішення Святошинського районного суду м. Києва від 03.12.2013 у справі № 2/759/5588/13.- [Електронний ресурс]/ Режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/35802254>(*Rishennya Svyatoshyns'koho rayonnoho sudu m. Kyuева vid 03.12.2013 u spravi # 2/759/5588/13.- [Elektronnyy resurs]/ Rezhym dostupu: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/35802254>*)
  14. Рішення Ужгородського міськрайонного суду Закарпатської області від 05.09.2014 р. у справі Справа № 308/20231/13-ц.- [Електронний ресурс]/ Режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/40447473>(*Rishennya Uzhhorods'koho mis'kroyonnoho sudu Zakarpat-s'koyi oblasti vid 05.09.2014 r. u spravi Sprava # 308/20231/13-ts.- [Elektronnyy resurs]/ Rezhym dostupu: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/40447473>*)
  15. Рішення Франківського районного суду м. Львова від 11.03.2013 р. у справі № 2/465/2224/13.-[Електронний ресурс]/ Режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/34163289> (*Rishennya Frankivs'koho rayonnoho sudu m. L'vova vid 11.03.2013 r. u spravi # 2/465/2224/13.-[Elektronnyy resurs]/ Rezhym dostupu: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/34163289>*)
  16. Ромовська З.В. Українське цивільне право: Загальна частина. Академічний курс. Підручник./ З.В. Ромовська.-К: Атака, 2005.- 560 с. (*Romovs'ka Z.V. Ukrayins'ke tsyvil'ne pravo: Zahal'na chastyna. Akademichnyy kurs. Pidruchnyk./ Z.V. Romovs'ka.-K: Ataka, 2005.- 560 s.*)
  17. Стефанчук Р.Особисті немайнові права фізичної особи/ Р.О. Стефанчук, Я.М. Шевченко та ін.// Енциклопедія цивільного права України /Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького Е64 НАН України; відп. ред. Я.М. Шевченко./ Р.О. Стефанчук- К.: Ін Юре,2009.- 952с. (*Stefanchuk R.Osobysti nemaynovi prava fizychnoyi osoby/ R.O. Stefanchuk, Ya.M. Shevchenko ta in.// Entsyklopediya tsyvil'noho prava Ukrayiny /In-t derzhavy i prava im. V.M. Korets'koho E64 NAN Ukrayiny; vidp. red. Ya.M. Shevchenko./ R.O. Stefanchuk- K.: In Yure,2009.- 952s.*)
  18. Стефанчук Р.О. До питання про систему особистих немайнових прав пацієнта/ Р.О. Стефанчук // Медичне право України: правовий статус пацієнтів в Україні та його

- законодавче забезпечення (генезис, розвиток, проблеми і перспективи вдосконалення): матер. II Всеукр. наук.-практ. конф. з медичного права, 17-18 квіт. 2008 р., Львів / Упор. І.Я. Сенюта, Х.Я. Терешко. – Львів: Вид-во ЛОБФ «Медицина і право», 2008.– С.320(*Stefanchuk R.O. Do pytannya pro systemu osobystykh netaunovykh prav patsiyenta/ R.O. Stefanchuk // Medychne pravo Ukrainy: pravovyy status patsiyentiv v Ukraini ta yoho zakonodavche zabezpechennya (henezys, rozvytok, problemy i perspektyvy vdoskonalennya): mater. II Vseukr. nauk.-prakt. conf. z medychnoho prava, 17-18 kvit. 2008 r., L'viv / Upor. I.Ya. Senyuta, Kh.Ya. Tereshko. – L'viv: Vyd-vo LOBF «Medytsyna i pravo», 2008.– S.320*)
19. Ухвала Апеляційного суду м. Києва від 15.07.2014р. у справі № 22-ц/796/9285/2014.- [Електронний ресурс]/ Режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/39811944>(*Ukhvala Apelyatsiynoho sudu m. Kyyeva vid 15.07.2014r. u spravi # 22-ts/796/9285/2014.- [Elektronnyy resurs]/ Rezhym dostupu: http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/39811944*)
20. Ухвала Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 11.06.2014р. у справі № 6-13768ск14.- [Електронний ресурс]/ Режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/39796349>(*Ukhvala Vyshchoho spetsializovanoho sudu Ukrainy z roz-hlyadu tsyvil'nykh i kryminal'nykh sprav vid 11.06.2014r. u spravi # 6-13768sk14.- [Elektronnyy resurs]/ Rezhym dostupu: http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/39796349*)